

**Міністерство освіти та науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет агрономії та захисту рослин
Кафедра рослинництва**

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ НАСІННЯ

Тестові завдання

**для самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти зі спеціальності 201 “Агрономія”
за освітньо-професійною програмою
“Насінництво та насіннєзнавство”**

Харків
2024

Міністерство освіти та науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет агрономії та захисту рослин
Кафедра рослинництва

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ НАСІННЯ

Тестові завдання
до самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти зі спеціальності 201 "Агрономія" за освітньо-
професійною програмою "Насінництво та насіннєзнавство"

Затверджено
рішенням навчально -
методичної комісії факультету
агрономії та захисту рослин.
Протокол № 12
від 30 січня 2024 р.

Харків
2024

УДК 631.53.01:006.44](079.1)

С 79

Схвалено на засіданні кафедри рослинництва
Протокол № 6 від 9 січня 2024 р.

Рецензенти:

Ю. Є. Огурцов, зав. лабораторії насінництва та насіннезнавства
Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААНУ,
кандидат с. г. наук, старший науковий співробітник;

О. М. Брагін, доцент кафедри генетики, селекції та насінництва
Державного біотехнологічного університету,
канд. с.-г. наук

С 79

Стандартизація та сертифікація насіння: тестові завдання до самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 201 "Агрономія" за освітньо-професійною програмою "Насінництво та насіннезнавство" / Державний біотехнологічний університет; уклад. А.О. Рожков, О.В. Чигрин. – Харків, 2024. – 26 с.

Методична розробка містить 125 тестових завдань за програмою навчальної дисципліни відповідно змістових модулів, а також список рекомендованої літератури. Комплекс тестів створений таким чином, щоб завдання були спрямовані на вміння розуміти і використовувати професійну термінологію та на опанування методики сертифікації насіння.

Видання призначено здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 201 «Агрономія» ОПП «Насінництво та насіннезнавство».

УДК 631.53.01:006.44](079.1)

Відповідальна за випуск: О. В. Чигрин, канд. с.-г. наук, доцент

© Рожков А.О., Чигрин
О.В., 2024
© ДБТУ, 2024

ЗМІСТ

	Стор.
Передмова	5
Тестові завдання	6
Змістовий модуль 1. Законодавча база та міжнародний досвід у сфері сертифікації та стандартизації насінневого і садивного матеріалу.....	6
Змістовий модуль 2. Правила та методи, що застосовуються в сортовій сертифікації насіння.....	11
Змістовий модуль 3. Стандартизація насіння й насінневий контроль	16
Рекомендована література	24

ПЕРЕДМОВА

В умовах ринкової економіки сортове насіння набуває особливого значення. Виступаючи в ролі засобу виробництва, насіння визначає міру продуктивної реалізації природних і економічних ресурсів при виробництві продукції рослинництва і є об'єктом його інтенсифікації. При цьому на перше місце виступають його якісні характеристики, зокрема показники, що характеризують сортові якості, а також придатність насіння до сівби.

Підготовка фахівців агрономічного профілю за освітньо-професійною програмою “Насінництво та насіннезнавство” передбачає високий рівень формування знань і умінь у студентів з питань державного контролю в системі насінництва, зокрема контролю якості насіння.

“Стандартизація та сертифікація насіння” – дисципліна, яка передбачена навчальним планом з метою поглибленого вивчення законодавчих та нормативних документів, що регламентують юридичну і методичну базу в системі насінництва, зокрема методів визначання сортових і посівних якостей насіннєвого матеріалу за діючими державними стандартами.

Важливою складовою навчального процесу є самостійна робота студента. Одним із сучасних методів її організації є робота з тестовими завданнями. Представлені 125 тестів охоплюють усі теми за програмою курсу і спрямовані на систематизоване опанування матеріалу.

Представлений комплект тестових завдань також може бути використаний для потокового, або модульного контролю знань студентів.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Змістовий модуль 1. Законодавча база та міжнародний досвід у сфері сертифікації та стандартизації насіннєвого і садивного матеріалу

1. Сутність поняття “насіння” як об’єкт стандартизації та сертифікації в насінництві:

- 1) Посівний та садивний матеріал, вирощений в дослідних господарствах;
- 2) Посівний та садивний матеріал, тобто будь-який рослинний матеріал, що використовується для відтворення сорту;
- 3) Розвинутий внаслідок подвійного запліднення насіннєвий зачаток;
- 4) Посівний та садивний матеріал, вирощений в спеціалізованих насінницьких господарствах.

2. Що є юридичною базою насіннєвого контролю в Україні?

- 1) ДСТУ 2240-93 “Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови”;
- 2) Закон України “Про насіння і садивний матеріал”;
- 3) Міжнародні правила аналізу насіння;
- 4) ДСТУ 4138-2002. “Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначання якості”.

3. З якого року бере початок система насіннєвого контролю в Україні?

- 1) 1869
- 2) 1876
- 3) 1897
- 4) 1906

4. З якого року бере початок світова система насіннєвого контролю?

- 1) 1869
- 2) 1876
- 3) 1881
- 4) 1864

5. Хто започаткував насіннєвий контроль у світовій агрономічній практиці?

- 1) М. Ахард;
- 2) П. Енгельгардт;
- 3) Ф. Ноббе;
- 4) У. Хайдекер.

6. В якому році контрольно-насіннєві лабораторії реорганізовані у державні насіннєві інспекції?

- 1) 1926;
- 2) 1932;
- 3) 1965;
- 4) 1976.

7. Який вчений організував першу контрольно-насіннєву станцію в Україні?

- 1) М.М. Кулешов
- 2) П.Р. Сльозкін
- 3) А.А. Фадєєв
- 4) О.Ф. Баталін

8. Назвіть країну, в якій була організована перша у світі контрольно-насіннєва станція?:

- 1) Франція;
- 2) Швейцарія;
- 3) Німеччина;
- 4) Сполучені Штати Америки.

9. Яка організація координує роботи у напрямку розвитку стандартизації і сертифікації насіння в Україні?

- 1) Національний університет біоресурсів і природокористування України,
- 2) Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннізнавства та сортовивчення;
- 3) Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН;
- 4) Інститут зернового господарства НААН.

10. Що є методичною базою стандартизації насіння в Україні?

- 1) ДСТУ 4138-2002. “Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення якості”;
- 2) Закон України “Про насіння і садивний матеріал”;
- 3) Міжнародні правила аналізу насіння.

11. Яка міжнародна організація розробляє і впроваджує стандартизовані методи визначення посівних якостей насіння?

- 1) Міжнародна Федерація з торгівлі насінням (FIS);
- 2) Продовольча і сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй (FAO);
- 3) Міжнародна асоціація по перевірці насіння (ISTA);
- 4) Організація економічної співпраці та розвитку (OECD)

12. Яка міжнародна організація здійснює нагляд і сприяє міжнародній торгівлі посівним матеріалом із забезпеченням використання високоякісного насіння?

- 1) Організація економічної співпраці та розвитку (OECD));
- 2) Продовольча і сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй (FAO);
- 3) Міжнародна асоціація по перевірці насіння (ISTA);
- 4) Міжнародна Федерація з торгівлі насінням (FIS)

13. Назвіть українських вчених, які зробили вагомий внесок у розвиток стандартизації насіння і насінневого контролю:

- 1) О.Ф. Баталін, А.Н. Фадєєв, К.В. Каменський, М.К. Фірсова;
- 2) М.М. Кулешів, О.А. Яната, І.Г Строна, М.М. Макрушин;
- 3) М. Цінгер, Ф. Ноббе, П. Веллінгтон, Э. Фелфолди.

14. Які функції стандартизації насіння в системі насінництва?

- 1) Випробування, оцінка та районування нових сортів і гібридів;
- 2) Розмноження сортового насіння;
- 3) Оцінка посівних та сортових властивостей насіння з метою гарантування стандартних норм його якості;
- 4) Створення нових сортів і гетерозисних гібридів.

15. Предметом лабораторного аналізу в сертифікації насіння є:

- 1) Хімічний склад та фізичні параметри насіння;
- 2) Показники сортових і посівних властивостей насіння;
- 3) Передзбиральний стан посівів;
- 4) Умови післязбиральної доробки і зберігання насіння.

16. Що таке “сортові властивості” насіння?

- 1) Показники, що характеризують придатність насіння до сівби;
- 2) Біологічний стан насіння, який залежить від умов вирощування, зберігання та підготовки насіння до сівби і забезпечує одержання високого врожаю в потомстві;
- 3) Показники, що характеризують належність насіння до відповідного сорту чи гібриду.
- 4) Показники, що характеризують фізичний стан насіння

17. Що таке “урожайні властивості” насіння?

- 1) Показники, що характеризують придатність насіння до сівби;
- 2) Потенціал урожайності насіння, зумовлений його вирощуванням, обробленням та зберіганням;
- 3) Показники, що характеризують належність насіння до відповідного сорту чи гібриду;
- 4) Показники, що характеризують фізичний стан насіння

18. Що таке “посівні властивості” насіння?

- 1) Показники, що характеризують придатність насіння до сівби;
- 2) Біологічний стан насіння, який залежить від умов вирощування, зберігання та підготовки насіння до сівби і забезпечує одержання високого врожаю в потомстві;
- 3) Показники, що характеризують належність насіння до відповідного сорту чи гібриду;
- 4) Показники, що характеризують фізичний стан насіння

19. Сутність поняття “оригінальне” насіння:

- 1) Насіння, вирощене в дослідних господарствах науково-дослідних установ та вузів;
- 2) Насіння первинних ланок насінництва, яке реалізують для подальшого його розмноження і отримання елітного насіння;
- 3) Насіння, отримане від послідовного розмноження оригінального насіння в елітно-насінницьких й інших господарствах, занесених до Реєстру виробників насіння;
- 4) Кондиційне насіння перспективних сортів та гібридів.

20. Сутність поняття “елітне” насіння:

- 1) Насіння, вирощене в дослідних господарствах науково-дослідних установ та вузів;
- 2) Насіння, одержане науковими установами в первинних ланках насінництва шляхом послідовного добору родовідних рослин і оцінки їх нащадків з метою відтворення та збереження сорту;
- 3) Насіння, отримане від послідовного розмноження оригінального насіння в елітно-насінницьких й інших господарствах, занесених до Реєстру виробників насіння;
- 4) Кондиційне насіння перспективних сортів та гібридів.

21. Сутність поняття “добазове“ насіння за схемами сортової сертифікації ОЕСР для зернових культур;

1) Насіння супереліти та еліти сортів, а також гібридів, що є батьківськими формами для інших гібридів, призначене для отримання сертифікованого насіння;

2) Насіння первинних ланок насінництва (розсадники випробування потомства, розсадники розмноження), призначене для отримання базового насіння;

3) Насіння перспективних закордонних сортів, яке за сортовими і посівними якостями відповідає нормам державного стандарту.

4) Насіння першої, другої та наступних генерацій сортів, а також насіння першого покоління гібридів, отримане з ділянок гібридизації.

22. Сутність поняття “базове“ насіння за схемами сортової сертифікації ОЕСР для зернових культур;

1) Насіння супереліти та еліти сортів, а також гібридів, що є батьківськими формами для інших гібридів, призначене для отримання сертифікованого насіння;

2) Насіння первинних ланок насінництва (розсадники випробування потомства, розсадники розмноження), призначене для отримання базового насіння;

3) Насіння перспективних закордонних сортів, яке за сортовими і посівними якостями відповідає нормам державного стандарту;

4) Насіння першої, другої та наступних генерацій сортів, а також насіння першого покоління гібридів, отримане з ділянок гібридизації.

23. Сутність поняття “сертифіковане“ насіння за схемами сортової сертифікації ОЕСР:

1) Насіння супереліти та еліти сортів, а також гібридів, що є батьківськими формами для інших гібридів, призначене для отримання сертифікованого насіння;

2) Насіння первинних ланок насінництва (розсадники випробування потомства, розсадники розмноження), призначене для отримання базового насіння;

3) Насіння першої та наступних генерацій сортів, а також насіння першого покоління гібридів, отримане з ділянок гібридизації.

4) Насіння перспективних закордонних сортів, яке за сортовими і посівними якостями відповідає нормам державного стандарту.

24. Сутність поняття “репродукційне“ насіння за ДСТУ 2240-93;

1) Насіння, вирощене в дослідних господарствах науково-дослідних установ та вузів;

2) Розмножене насіння відібраних у розсадниках первинних ланок кращих нащадків родовідних рослин, яке відповідає вимогам державного стандарту на еліту;

3) Насіння, яке отримано послідовним пересівом насіння еліти;

4) Кондиційне насіння, яке одержано в рядових господарствах.

25. Яка установа здійснює сертифікацію насіння?

- 1) Державна фітосанітарна інспекція;
- 2) Державна інспекція з карантину рослин;
- 3) ДП “Державний центр сертифікації і експертизи с.-г. продукції”;
- 4) Акредитована лабораторія з визначення якості продукції.

26. Яка група показників характеризує посівні властивості насіння?

- 1) Форма, розмір насіння, натура, механічна міцність;
- 2) Пружність, парусність, щільність, вирівняність;
- 3) Життєздатність, енергія проростання, схожість, чистота, заселеність шкідниками;
- 4) Гігроскопічність, характер поверхні, теплопровідність, відсортованість.

27. Який показник характеризує сортові властивості насіння?

- 1) Фізична чистота;
- 2) Вміст важко відокремлюваних рослин;
- 3) Вміст домішки;
- 4) Сортова чистота.

28. В якому році Україна почала співпрацювати зі Схемами Організації економічної співпраці та розвитку (ОЕСР) в насінництві?

- 1) 1924;
- 2) 1961;
- 3) 1995;
- 4) 2009.

29. Назвіть країну, в якій знаходиться головний керуючий орган Організації економічної співпраці та розвитку (ОЕСР) ?

- 1) Франція;
- 2) Швейцарія;
- 3) Німеччина;
- 4) Сполучені Штати Америки.

30. До яких Схем сортової сертифікації ОЕСР приєдналась Україна у 2011 р.?

- 1) Насіння трав та бобових культур;
- 2) Насіння овочевих культур;
- 3) Насіння зернових культур;
- 4) Насіння кукурудзи та сорго.

Змістовий модуль 2. Правила та методи, що застосовуються в сортовій сертифікації насіння

31. Яка організація координує роботу з розробки стандартів і методичних інструкцій в системі сертифікації насіння в Україні?

- 1) Інститут метрології і стандартизації;
- 2) Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства та сортовивчення;
- 3) Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН.
- 4) Національний університет біоресурсів і природокористування України.

32. Що є предметом лабораторного аналізу насіння при проведенні ґрунтового контролю?:

- 1) Хімічний склад та фізичні параметри насіння;
- 2) Показники сортових ознак насіння;
- 3) Передзбиральний стан посівів;
- 4) Умови післязбиральної доробки і зберігання насіння.

33. Що є методичною базою польового інспектування насінницьких посівів кукурудзи та сорго в Україні?

- 1) ДСТУ 2240-93 “Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови”;
- 2) Закон України “Про насіння і садивний матеріал”;
- 3) Методика проведення інспектування сортових посівів кукурудзи та сорго.
- 4) Міжнародні правила аналізу насіння.

34. Яка установа здійснює сертифікацію насінницьких посівів в Україні?

- 1.) Державна фітосанітарна інспекція;
- 2) Державна інспекція з карантину рослин;
- 3) ДП «Державний центр з сертифікації і експертизи с.-г. продукції»;
- 4) Акредитована лабораторія з визначення якості продукції.

35. Що є методичною базою польового інспектування (апробації) насінницьких посівів зернових культур (пшениця) в Україні?

- 1) ДСТУ 2240-93 “Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови”;
- 2) Закон України “Про насіння і садивний матеріал”;
- 3) ДСТУ 6006:2008. Насіння овочевих, баштанних культур та кормових коренеплодів. Пакування, маркування, транспортування та зберігання. Технічні умови..
- 4) Методика проведення апробації сортових посівів зернових культур.

36. Назвіть показник, який характеризує сортові властивості насіння?

- 1) Фізична чистота;
- 2) Вміст важко відокремлюваних рослин;
- 3) Вміст домішки;
- 4) Сортובה чистота.

37. Яка мета польового інспектування (апробації) насінницьких посівів?

- 1) Визначити ступінь зараженості рослин хворобами;
- 2) Перевірити дотримання агротехнічних вимог при вирощуванні насіння;
- 3) Визначити сортову чистоту або типовість рослин, забур'яненість, ураженість хворобами та пошкодженість шкідниками;
- 4) Визначити співвідношення кількості культурних рослин і бур'янів.

38. Яка мета попереднього обстеження насінницьких посівів?

- 1) Встановити рівень сортової чистоти насінницького посіву;
- 2) Встановити співвідношення кількості культурних рослин і бур'янів.
- 3) Встановити ідентичність сорту та візуально оцінити загальний стан насінницького посіву;
- 4) Встановити вміст видової та сортової домішки.

39. В який документ заносять первинні дані результатів польової апробації насінницьких посівів?

- 1) Шнурова книга;
- 2) Інспекторський журнал;
- 3) Журнал реєстрації середніх проб;
- 4) Журнал апробації.

40. У чому полягає сутність поняття «відмінність» сорту?

- 1) За зовнішніми ознаками сорт відрізняється від інших сортів, що вирощують у даному регіоні;
- 2) За проявом ознак сорт чітко відрізняється від будь-якого іншого сорту, загальновідомого до дати, на яку заявку вважають поданою;
- 3) За урожайністю і господарчими ознаками сорт відрізняється від сорту, який вважають стандартом на дату подачі заявки;
- 4) За всіма характеристиками сорт відрізняється від інших сортів, занесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні

41. У чому полягає сутність поняття «однорідність» сорту?

- 1) За проявом ознак всі рослини сорту залишаються достатньо схожими (однорідними) за своїми основними ознаками, зазначеними в описі сорту;
- 2) За зовнішніми характеристиками менше 50% рослин сорту відрізняється за ознаками, зазначеними в описі сорту;
- 3) За зовнішніми характеристиками менше 40% рослини сорту відрізняється за ознаками, зазначеними в описі сорту;
- 4) За зовнішніми характеристиками менше 30% рослини сорту відрізняється за ознаками, зазначеними в описі сорту;

42. У чому полягає сутність поняття «стабільність» сорту?

- 1) Основні ознаки, визначені в описі сорту, залишаються незмінними при вирощуванні в різних ґрунтово-кліматичних умовах;

2) У межах посіву всі рослини за проявом характеристик залишаються достатньо схожими (однорідними) за своїми основними ознаками, зазначеними в описі сорту;

3) Основні ознаки, визначені в описі сорту, залишаються незмінними після неодноразового розмноження;

4) Сорт забезпечує стабільно високу врожайність незалежно від умов вирощування

43. Яка установа здійснює ґрунтовий і лабораторний сортовий контроль насіння сортів, занесених до Державного реєстру сортів рослин України?

1) ДП “Державний центр сертифікації та експертизи с.-г. продукції”;

2) Державна служба з охорони прав на сорти рослин;

3) Державна карантинна інспекція;

4) Міжнародна асоціація селекціонерів по захисту нових сортів рослин

44. Представники якої установи відбирають проби від партій насіння для проведення ґрунтового і лабораторного сортового контролю?

1) ДП “Державний центр сертифікації та експертизи с.-г. продукції”;

2) Державна служба з охорони прав на сорти рослин;

3) Державна карантинна інспекція;

4) Міжнародна асоціація селекціонерів по захисту нових сортів рослин

45. Яка мінімальна просторова ізоляція при розміщенні насінницьких посівів добазового насіння тритікале?

1) 25 м; 2) 50 м; 3) 100 м; 4) 250 м.

46. Яка мінімальна просторова ізоляція при розміщенні насінницьких посівів базового насіння тритікале?

1) 25 м; 2) 50 м; 3) 100 м; 4) 250 м.

47. Яка мінімальна просторова ізоляція при розміщенні насінницьких посівів сертифікованого насіння тритікале?

1) 25 м; 2) 50 м; 3) 100 м; 4) 250 м.

48. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні насінницьких посівів гібридів пшениці?

1) 25 м; 2) 50 м; 3) 100 м; 4) 250 м.

49. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні насінницьких посівів сертифікованого насіння гібридів соняшнику (товарного призначення)?

1) 100 м; 2) 200 м; 3) 300 м; 4) 500 м.

50. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні насінницьких посівів добазового насіння сортів жита?

1) 100 м; 2) 150 м; 3) 250 м; 4) 300 м.

51. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні насінницьких посівів базового насіння сортів жита?

1) 100 м; 2) 150 м; 3) 250 м; 4) 300 м.

- 52. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні насінницьких посівів сертифікованого насіння сортів жита?**
1) 100 м; 2) 150 м; 3) 250 м; 4) 300 м.
- 53. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні насінницьких посівів добазового насіння гречки?**
1) 200 м; 2) 300; 3) 500 м; 4) 1000 м.
- 54. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні насінницьких посівів базового насіння гречки?**
1) 200 м; 2) 300; 3) 500 м; 4) 1000 м.
- 55. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні насінницьких посівів сертифікованого насіння гречки?**
1) 200 м; 2) 300; 3) 500 м; 4) 1000 м.
- 56. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні посівів еліти самозапильних ліній кукурудзи?**
1) 200 м; 2) 300 м; 3) 400 м; 4) 500 м.
- 57. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні посівів першої і другої генерації насіння самозапильних ліній кукурудзи?**
1) 200 м; 2) 300 м; 3) 400 м; 4) 500 м.
- 58. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні посівів добазового насіння сортів кукурудзи?**
1) 200 м; 2) 300 м; 3) 400 м; 4) 500 м.
- 59. Яка гранична норма просторової ізоляції при розміщенні посівів сертифікованого насіння сортів кукурудзи?**
1) 200 м; 2) 300 м; 3) 400 м; 4) 500 м.
- 60. У яку фазу проводять остаточне польове інспектування посівів пшениці і жита?**
1) Початок повної стиглості зерна;
2) Молочна стиглість зерна;
3) Цвітіння;
4) Колосіння.
- 61. У яку фазу проводять остаточне польове інспектування посівів вівса?**
1) Викидання волоті;
2) Молочна стиглість зерна;
3) Воскова стиглість зерна.
4) Початок повної стиглості зерна.
- 62. У яку фазу проводять остаточне польове інспектування посівів проса?**
1) Викидання волоті;
2) При забарвленні квіткових лусок;
3) Молочна стиглість зерна;
4) Повна стиглість зерна.

63. У яку фазу проводять остаточне польове інспектування посівів гречки?

- 1) Початок цвітіння;
- 2) Молочна стиглість зерна;
- 3) Повна стиглість зерна;
- 4) Побуріння нижніх плодів.

64. Які вимоги до терміну проведення першого польового обстеження за контролем запилення посівів кукурудзи?

- 1) До 5% рослин материнської форми вступили у фазу цвітіння;
- 2) До 10% рослин материнської форми вступили у фазу цвітіння;
- 3) До 15% рослин материнської форми вступили у фазу цвітіння;
- 4) До 20% рослин материнської форми вступили у фазу цвітіння.

65. Які вимоги до терміну проведення другого польового обстеження за контролем запилення посівів кукурудзи?

- 1) 30-40% рослин материнської форми вступили у фазу цвітіння;
- 2) 40-60% рослин материнської форми вступили у фазу цвітіння;
- 3) Понад 60% рослин материнської форми вступили у фазу цвітіння;
- 4) Понад 90% рослин материнської форми вступили у фазу цвітіння.

66. Укажіть оптимальний строк проведення видового прополювання м'якої пшениці:

- 1) Перед колосінням;
- 2) Після колосіння;
- 3) Молочна стиглість зерна;
- 4) Повна стиглість зерна.

67. Який спосіб польового інспектування рекомендований Схемами ОЕСР, якщо площа поля становить до 5 га?

- 1) Спосіб «діагоналей»;
- 2) Спосіб паралельних смуг або «човниковий»;
- 3) Спосіб «зигзагу»;
- 4) Не має значення.

68. Який спосіб польового інспектування рекомендований Схемами ОЕСР, якщо площа поля становить 40--50 га?

- 1) Спосіб «діагоналей»;
- 2) Спосіб паралельних смуг або «човниковий»;
- 3) Спосіб «зигзагу»;
- 4) Не має значення.

69. Який спосіб польового інспектування рекомендовано рекомендований Схемами ОЕСР, якщо площа поле має квадратну конфігурацію площею 5-10 га?

- 1) Спосіб «діагоналей»;
- 2) Спосіб паралельних смуг або «човниковий»;
- 3) Спосіб «зигзагу» ;
- 4) Не має значення.

70. Яка гранична площа ділянки при інспектуванні посівів, насіння з яких призначено для реалізації на міжнародному ринку?

- 1) 5 га;
- 2) 10 га;
- 3) 15 га;
- 4) 20 га.

Змістовий модуль 3. Стандартизація насіння й насіннєвий контроль

71. В чому полягає сутність поняття “партія насіння”:

- 1) Певна кількість насіння, від якої відбирають одну середню пробу для визначання посівних якостей;
- 2) Кількість однорідного за якістю насіння, засвідченого одним документом;
- 3) Певна кількість насіння, підготовленого для реалізації;
- 4) Певна кількість насіння, що зберігається у насіннєсховищі.

72. В чому полягає сутність поняття “контрольна одиниця”:

- 1) Гранична за масою кількість насіння, від якої відбирають середню пробу для визначання його якості;
- 2) Кількість однорідного за якістю насіння, засвідченого одним документом;
- 3) Певна кількість насіння, підготовленого для реалізації;
- 4) Певна кількість насіння, що зберігається у насіннєсховищі.

73. Укажіть, хто відбирає середню пробу від придбаного насіння на випадок арбітражу:

- 1) Спеціаліст господарства – одержувача у присутності агронома-інспектора (аудитора з сертифікації) та представника підприємства – відправника насіння;
- 2) Комісія в складі представників підприємств - одержувача та відправника насіння;
- 3) Агроном-інспектор (аудитор з сертифікації) у присутності представників підприємств - одержувача та відправника насіння;
- 4) Фахівець підприємства, що відповідає за зберігання насіння.

74. Хто відбирає середню пробу від партії насіння еліти, призначеної для реалізації?

- 1) Спеціаліст господарства, власника насіння у присутності агронома-інспектора (аудитора з сертифікації);
- 2) Агроном-інспектор (аудитор з сертифікації) у присутності представника господарства – власника насіння;
- 3) Позаштатний інспектор – спеціаліст господарства, який має посвідчення на право відбирання середніх проб;
- 4) Фахівець підприємства, що відповідає за зберігання насіння.

75. Хто відбирає середню пробу від партії насіння, призначеного для внутрішньогосподарського використання?

- 1) Спеціаліст господарства, власника насіння у присутності агронома-інспектора (аудитора з сертифікації); ;
- 2) Агроном-інспектор (аудитор з сертифікації) у присутності представника господарства – власника насіння;
- 3) Позаштатний інспектор – спеціаліст господарства, який має посвідчення на право відбирання середніх проб;
- 4) Фахівець підприємства, що відповідає за зберігання насіння.

76. Скільки середніх проб слід відібрати на повний аналіз посівних якостей від партії сертифікованого насіння ячменю для внутрішньогосподарського використання масою 45 т?

- 1) 1 у мішечку та 1 у вологонепроникній тарі;
- 2) 2 у мішечку та 2 у вологонепроникній тарі;
- 3) 3 у мішечку та 2 у вологонепроникній тарі;
- 4) 2 у мішечку та 1 у вологонепроникній тарі.

77. Скільки середніх проб слід відібрати на повний аналіз посівних якостей від партії сертифікованого насіння сої внутрішньогосподарського використання масою 50 т?

- 1) 1 у мішечку та 1 у вологонепроникній тарі;
- 2) 2 у мішечку та 2 у вологонепроникній тарі;
- 3) 4 у мішечку та 2 у вологонепроникній тарі;
- 4) 4 у мішечку та 1 у вологонепроникній тарі.

78. Яка партія насіння підлягає поділу на контрольні одиниці?

- 1) Будь-яка партія, незалежно від розміру і категорії насіння;
- 2) Велика за розміром партія репродукційного насіння;
- 3) Велика за розміром партія насіння еліти;
- 4) Партія насіння, що призначена для міжнародної торгівлі.

79. Укажіть документ, який подають разом із середніми пробами до випробувальної лабораторії:

1) Акт апробації;	2) Атестат на насіння;
3) Акт відбору середніх проб;	4) Свідоцтво на насіння.

80. Укажіть правильний варіант розподілу на контрольні одиниці партії насіння пшениці масою 45000 кг, яка зберігається насипом у засіках:

- 1) Перша контрольна одиниця – 28000 кг
Друга контрольна одиниця – 17000 кг;
- 2) Перша контрольна одиниця – 25000 кг
Друга контрольна одиниця – 20000 кг;
- 3) Перша контрольна одиниця – 30000 кг
Друга контрольна одиниця – 15000 кг.

81. Укажіть загальну кількість середніх проб, які слід відібрати для одержання документу про посівні якості насіння від партії ячменю масою 25 т, що призначена на реалізацію:

- 1) 1 у мішечку та 1 у вологонепроникній тарі;
- 2) 2 у мішечку та 2 у вологонепроникній тарі;
- 3) 2 у мішечку та 1 у вологонепроникній тарі;
- 4) 2 у мішечку та 1 у вологонепроникній тарі.

82. Укажіть, за якою схемою слід відібрати точкові проби за ДСТУ 2843-2002 від насіння еліти гречки, якщо маса партії 600 кг (20 мішків):

- 1) По одній пробі з кожного мішка; всього 20 точкових проб;
- 2) По одній пробі з кожного третього мішка; але не менше п'яти;
- 3) По дві проби з кожного мішка; всього 40 точкових проб;
- 4) По одній пробі з кожного п'ятого мішка, але не менше 10.

83. Який щуп використовують для відбору точкових проб насіння з насипу і транспортних засобів (за ДСТУ 2843-2002):

- 1) Мішковий щуп;
- 2) Конусний щуп;
- 3) Щуп типу Ноббе;
- 4) Тип щупу не має значення.

84. Від якого насіння дозволено відбирати точкові проби рукою (без застосування щупів)?

- 1) Плівчате насіння зернових культур;
- 2) Насіння з підвищеною вологістю;
- 3) Плівчате насіння з поганою сипкістю;
- 4) Насіння багаторічних трав.

85. Який щуп використовують для відбору точкових проб із зашитих мішків:

- 1) Циліндричний щуп;
- 2) Конусний щуп;
- 3) Щуп типу Ноббе;
- 4) Тип щупу не має значення.

86. Як пакують і пломбують середню пробу “дублікат” на випадок арбітражного аналізування:

- 1) Мішечок зав'язують, кінці шпагату опечатують етикеткою на бічній стороні мішечка;
- 2) Край мішечка згортають у трубочку, прошивають в одному напрямку через край, кінці шпагату опечатують етикеткою;
- 3) Край мішечка згортають у трубочку, прошивають у двох напрямках через край (хрест-навхрест), кінці шпагату пломбують з одного боку мішечка.

87. Який максимальний розмір контрольної одиниці насіння пшениці за нормами ДСТУ 4138-2002?

- 1) 10000 кг;
- 2) 15000 кг;
- 3) 20000 кг;
- 4) 25000 кг.

88. Яка маса першої середньої проби (мішечок) для визначання посівних якостей насіння пшениці за ДСТУ 4138-2002:

- 1) 1500 г;
- 2) 1000 г;
- 3) 800 г;
- 4) 500 г.

89. Укажіть, протягом якого часу середні проби слід доставити до випробувальної лабораторії:

- 1) Не пізніше наступної доби після відбирання проб;
- 2) Не пізніше двох діб після відбирання проб;
- 3) Не пізніше п'яти діб від дати відбирання проб;
- 4) Протягом тижня після відбирання проб .

90. Де зберігається середня проба – “дублікат“, яка відібрана на випадок арбітражного аналізування?

- 1) У Державному центрі сертифікації і експертизи с.-г. продукції;
- 2) У випробувальній лабораторії;
- 3) У насіннесховищі за тих умов, що і партія насіння;
- 4) У сейфі агрономічного відділу господарства.

91. Протягом якого часу після придбання насіння слід відібрати середні проби на випадок арбітражного аналізування насіння?

- 1) 3 доби;
- 2) 5 діб;
- 3) 10 діб;
- 4) 15 діб.

92. З якою метою відбирають *першу* середню пробу насіння (мішечок):

- 1) Визначити вологість насіння;
- 2) Визначити чистоту, енергію проростання, схожість, життєздатність, масу 1000 насінин;
- 3) Визначити зараженість насіння хворобами;
- 4) Визначити заселеність насіння шкідниками.

93. Назвіть культури, від насіння яких обов'язково відбирають середню пробу для визначання зараженості хворобами:

- 1) Пшениця, жито, ячмінь;
- 2) Кукурудза, сорго;
- 3) Соя, льон;
- 4) Рицина, ріпак.

94. З якою метою відбирають другу середню пробу насіння (вологонепроникна тара):

- 1) Визначити вологість і заселеність шкідниками;
- 2) Визначити чистоту, енергію проростання, схожість, життєздатність, масу 1000 насінин;
- 3) Визначити зараженість насіння хворобами;
- 4) Визначити сортові властивості насіння методом ґрунтового контролю.

95. З якою метою відбирають третю середню пробу (мішечок або паперовий пакет) насіння:

- 1) Визначити вологість, заселеність шкідниками;
- 2) Визначити зараженість хворобами;
- 3) Визначити чистоту, енергію проростання, схожість, життєздатність, масу 1000 насінин;
- 4) Визначити сортові властивості методом ґрунтового контролю.

96. За якою схемою і скільки точкових проб слід відібрати від партій насіння, що зберігають насипом:

- 1) У п'яти місцях на двох глибинах – всього 10 точкових проб;
- 2) У п'яти місцях на трьох глибинах – всього 15 точкових проб;
- 3) У семи місцях на двох глибинах - всього 14 точкових проб;
- 4) Довільно обирати місця і глибину відбору – всього не менше 10 точкових проб.

97. Який супровідний документ засвідчує партію купленого насіння еліти зернових культур?

- 1) Свідоцтво на гібридне насіння;
- 2) Свідоцтво на насіння;
- 3) Сортове свідоцтво;
- 4) Атестат на насіння.

98. Який документ засвідчує партію купленого сертифікованого насіння?

- 1) Посвідчення по кондиційність насіння.
- 2) Свідоцтво на насіння.
- 3) Сортове свідоцтво
- 4) Атестат на насіння.

99. Який документ засвідчує партію купленого насіння гібриду першого покоління?

- 1) Посвідчення по кондиційність насіння;
- 2) Свідоцтво на насіння;
- 3) Свідоцтво на гібридне насіння;
- 4) Атестат на насіння.

100. Який документ видають, якщо за результатами аналізу насіння є некондиційним?

- 1) Атестат на насіння
- 2) Протокол випробування
- 3) Посвідчення про кондиційність насіння
- 4) Сертифікат на насіння України

101. Які документи про якість кондиційного насіння видає ДП «Державний центр сертифікації і експертизи с.-г. продукції», якщо партія насіння призначена для реалізації?

- 1) Результат аналізу.
- 2) Свідоцтво на насіння.
- 3) Атестат на насіння.
- 4) Сертифікат, що засвідчує посівні якості насіння.

102. Визначити посівну придатність насіння ячменю, якщо чистота – 98,8 %, схожість – 94 %:

- 1) 89 %.
- 2) 92 %.
- 3) 93 %.
- 4) 98 %.

103. Який документ про якість насіння видають за результатами арбітражного аналізування (за ДСТУ 4138-2002)?

- 1) Посвідчення про кондиційність насіння;
- 2) Сертифікат на насіння України;
- 3) Результат аналізу;
- 4) Сертифікат відповідності.

104. Який строк дії Сертифікату, що засвідчує посівні якості насіння пшениці і ячменю?

- 1) 2 місяця;
- 2) 4 місяця;
- 3) 6 місяців.
- 4) 12 місяців.

105. Визначити посівну придатність насіння люцерни синьогібридної, якщо чистота – 97,4 %, схожість – 80 %:

- 1) 77 %.
- 2) 78 %.
- 3) 80 %.
- 4) 91 %.

106. Укажіть документи, які характеризують партію кондиційного насіння пшениці свого врожаю.

- 1) Свідоцтво на гібридне насіння;
- 2) Сертифікат, що засвідчує сортові якості насіння;
- 3) Атестат на насіння;
- 4) Сертифікат, що засвідчує посівні якості насіння

107. Визначити посівну придатність насіння гречки, якщо чистота – 99,2 %, схожість – 92 %:

- 1) 89 %.
- 2) 91 %.
- 3) 93 %.
- 4) 98 %.

108. Назвіть строк дії документа про якість насіння овочевих культур у герметичній тарі:

- 1) 4 місяця.
- 2) 6 місяців.
- 3) 8 місяців.
- 4) 24 місяці.

109. Який строк дії документа про якість насіння овочевих культур у звичайному пакуванні:

- 1) 4 місяця.
- 2) 8 місяців.
- 3) 12 місяців.
- 4) 24 місяці.

110. Протягом якого часу з моменту одержання результату перевірки якості придбаного насіння можна подати заяву на проведення арбітражного аналізування?

- 1) 5 діб; 2) 7 діб; 3) 10 діб; 4) 15 діб

111. Визначити посівну придатність насіння твердої пшениці категорії СН 1, якщо чистота – 98,2 %, схожість – 90 %:

- 1) 87 %. 2) 88 %. 3) 91 %. 4) 93 %.

112. Який документ видає ДП «Державний центр сертифікації і експертизи с.–г. продукції» на кондиційну суміш насіння різних культур, що призначена для реалізації?

- 1) Посвідчення про кондиційність насіння
2) Сертифікат, що засвідчує посівні якості насіння
3) Результат аналізу
4) Сертифікат відповідності

113. Який термін дії документу про якість насіння без визначення вологості і заселеності шкідниками?

- 1) 1 місяць; 3) 4 місяця;
2) 2 місяця; 4) До завершення сівби

114. Який документ видає орган з оцінки якості насіння на некондиційну суміш насіння різних культур?

- 1) Сортове свідоцтво
2) Сертифікат на насіння України
3) Протокол випробування
4) Посвідчення про кондиційність насіння

115. Назвіть строк дії документа про якість непротруєного насіння соняшнику:

- 1) 4 місяця. 3) 8 місяців.
2) 6 місяців. 4) 12 місяців.

116. Назвіть строк дії документа про якість протруєного насіння соняшнику:

- 1) 4 місяця. 3) 8 місяців.
2) 6 місяців. 4) 12 місяців.

117. Строк дії Сертифікату на насіння України для кукурудзи заводської обробки:

- 1) 4 місяця. 3) 8 місяців.
2) 6 місяців. 4) 12 місяців.

118. Строк дії документа, що засвідчує кондиційність насіння озимих культур, перевіреного за життєздатністю (за ДСТУ 2240-93)?

- 1) 1 місяць. 3) 4 місяця.
2) 2 місяці. 4) До закінчення сівби озимих в поточному році.

119. Який документ видає орган з оцінки якості насіння, якщо один або декілька показників не відповідають вимогам стандарту:

- 1) Сертифікат, що засвідчує посівні якості насіння;
- 2) Протокол випробування;
- 3) Посвідчення про кондиційність насіння;
- 4) Свідоцтво на насіння

120. Укажіть, протягом якого часу дублікат середньої проби необхідно подати на арбітражний аналіз (після дати видачі документа про якість насіння за місцем знаходження одержувача):

- 1) 2 діб; 3) 10 діб;
- 2) 5 діб; 4) 15 діб.

121. Який документ видає орган з оцінки якості насіння, якщо визначено тільки один показник посівних якостей насіння:

- 1) Сертифікат, що засвідчує посівні якості насіння;
- 2) Протокол випробування;
- 3) Посвідчення про кондиційність насіння;
- 4) Свідоцтво на насіння

122. Від якої дати починається термін дії Сертифікату, що засвідчує посівні якості насіння?

- 1) Дата завершення аналізу з визначення чистоти насіння;
- 2) Дата завершення аналізу з визначення вмісту нормованої домішки;
- 3) Дата завершення аналізу з визначення вологості насіння;
- 4) Дата завершення аналізу з визначення схожості насіння

123. За якими з перелічених показників проводять арбітражний аналіз посівних якостей насіння?

- 1) Вміст карантинних об'єктів, вміст обрушеного насіння;
- 2) Чистота, вміст насіння інших видів, схожість;
- 3) Вміст насіння отруйних бур'янів, зараженість хворобами.
- 4) Вологість і заселеність насіння шкідниками.

124. Який строк дії документа про якість насіння цукрових буряків?:

- 1) 4 місяця. 3) 8 місяців.
- 2) 6 місяців. 4) 10 місяців.

125. Який строк дії Сертифікату, що засвідчує сортові якості насіння?

- 1) 4 місяця. 3) 10 місяців.
- 2) 6 місяців. 4). Не обмежений.

Рекомендована література

1. Про насіння і садивний матеріал: Закон України від 04.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-15>
2. Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення якості. ДСТУ 4138-2002. [Чинний від 2004-01-01] Київ: Держспоживстандарт України, 2003. 173 с.
3. Насіння сільськогосподарських культур. Терміни та визначення. ДСТУ 2949-94. [Чинний від 1996-01-01] К.: Держстандарт України, 1995. 49 с.
4. ДСТУ 2240-93. Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови. [Чинний від 1994-07-01] К.: Держстандарт України, 1993. 74 с.
5. ДСТУ 6068:2008. Насіння соняшнику. Сортові та посівні якості. Технічні умови. К.: Держспоживстандарт України, 2009. 7 с.
6. ДСТУ 6006:2008. Насіння овочевих, баштанних культур та кормових коренеплодів. Пакування, маркування, транспортування та зберігання. Технічні умови. К.: Держспоживстандарт України, 2009. 19 с.
7. ДСТУ 7060:2010. Насіння овочевих, баштанних, кормових і пряно-ароматичних культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови. К.: Держспоживстандарт України, 2010. 11 с.
8. Гаврилук М.М. Насінництво й насіннезнавство польових культур. К.: Аграрна наука, 2007. 216 с.
9. Методика проведення апробації сортових посівів зернових культур. Одеса; Київ, 2009. 32 с.
10. Методика проведення інспектування сортових посівів кукурудзи та сорго. Київ; Одеса; Дніпропетровськ, 2009. 33 с.
11. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур: Навчальний посібник. За ред. С. М. Каленської. Вінниця: ФОП Данилюк, 2011. 320 с.
12. Подпрятюв Г.І., Войцехівський В.І., Мацейко Л.М., Рожко В.І. Основи стандартизації, управління якістю та сертифікація продукції рослинництва: Навчальний посібник. Київ: Арістей, 2014. 750 с.
13. Порядок організації насінневого контролю суб'єктами насінництва в Україні. за ред. М. М. Гаврилюка. К.: Аграрна наука, 2001. 49 с.
14. Порядок проведення сертифікації насіння та садивного матеріалу // Постанова Кабінету Міністрів України від 21. 02. 2017 р. № 97. - Інформ ресурс: <http://dpccenter.org.ua/postanova-97/>

15. Посібник для аудиторів із сертифікації насіння / Б.В. Дзюбецький, А.В. Алдошин, М.Я. Кирпа, А.В. Черенков, В.В. Ващенко, Т.К. Лобко, В.Ю. Черчель, Н.С. Філіпкова, С.С. Кравець, М.М. Таганцова. – Дніпро: Роял Принт, 2018. 300 с.
16. Про затвердження Методичних вимог у сфері насінництва щодо збереження сортових та посівних якостей насіння зернових культур: Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 04.10.2018 р. № 476. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/R_E32671.html
17. Про затвердження Порядку маркування та пакування партій насіння і форми етикетки: Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 10 липня 2017 № 348. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1142-17>
18. Про затвердження Порядку проведення сертифікації, видачі та скасування сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал та форм сертифікатів на насіння та/або садивний матеріал: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2017 р. № 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/97-2017-п>
19. Про приєднання України до Схеми сортової сертифікації насіння зернових культур, Схеми сортової сертифікації насіння кукурудзи та сорго Організації економічного співробітництва та розвитку: Закон України від 15 лютого 2011 р. № 3019-VI. URL: https://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T113019.html
20. Шаповал М.І. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації. – К.: Вид. Європейського університету, 2001. 174 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека нормативних документів України [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://omul.org>
2. Відкритий реєстр якості [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://standard.ru>
3. Бібліотека ДДМА, 49025, м. Дніпро, вул. В. Вернадського. Наукова бібліотека ім. В. . Вернадського, м. Київ.

Навчальне видання

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ НАСІННЯ

Тестові завдання
для самостійної роботи

Укладачі:

РОЖКОВ Артур Олександрович

ЧИГРИН Ольга Василівна

Формат 60x84/16 Гарнітура Times New Roman

Папір для цифрового друку.

Друк ризографічний. Ум. друк. арк. _.

Тираж ___ пр.

Державний біотехнологічний університет

м. Харків, 61002, вул. Алчевських, 44